

Piikkikotilo

Taggsnäcka

Acanthinula aculeata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Piikkikotilo on pieni maalla elävä nilviäislaji. Kuoren leveys ja korkeus on aikuisella 2–2,5 mm ja muoto on leveän kartiomainen. Kierteitä on täysikasvuisella 4. Kuoressa on tasavälein kierteiden poikki kulkevia kapeita harjanteita, jotka jatkuvat taipuisina, kärkeä kohti kapenevina, sivulle harittavina piikkeinä.

Piikit saattavat kuluja osittain pois, mutta vähintään tyvet ovat jäljellä. Kuori on täysikasvuisella tumman ruskea, nuorella vaalean läpikuultava. Kuoren keskustassa olevasta kärkikierteestä poikittaiset harjanteet puuttuvat ja tilalla on kierteen myötäiset spiraaliuurteet, joista lajin erottaa hyvin pienenä poikasenakin muista samanoloisista lajeista. Aikui-
nen on hyvin tunnusomainen. Kotilolla on hyvin pieni napa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Piikkikotilo on vaateliias lehtolaji. Lajin päälevinneisyysalue on aivan eteläisin Suomi, mutta sitä tavataan harvinaisena Jyväskylän korkeudella saakka. Laji elää rehevissä lehdöissä, erityisesti pähkinäpensaikoissa ja lehmusmetsiköissä. Piikkikotilo suosii kivikkoisia ja kosteita rinteitä ja kallionaluslehtoja, ja sitä tavataan myös lähdekoista ja lähdepurojen varsilta. Piikkikotilot elävät lehtikarikkeessa ja puunkappaleiden alla. Piikkeihin tarttuu helposti roskia mistä syystä kotiloa on vaikea huomata karikkeen seasta.

Nykytila ja uhkatekijät

Monet piikkikotiloiden esiintymät sijaitsevat suojelluissa lehdöissä, mutta esiintymiä tunnetaan myös suojelualueiden ulkopuolelta. Soveliaita elinalueita uhkaa etenkin lehtojen kuusettumien.

Hoitosuosituks

Piikkikotilon tunnetut esiintymät tulee säilyttää puustoisena ja lehtipuuvaltaisena, tulee huolehtia lajille tärkeiden puulajien, erityisesti lehmuksen, pähkinäpensaan ja haavan jatkumosta ja estää lehtojen liiallinen kuusettuminen. Ojitettujen lähdeikköjen ja lähdepurojen ja niiden lähialueiden kosteusolot tulisi palauttaa mahdollisimman ennalleen.

Lähteet

Koivunen, A., Malinen P., Ormio, H., Terhivuo, J. ja Valovirta, I. 2014. Suomen kotilot ja etanat. Opas maanilviäisten maailmaan. Hyönteistarkvike TIBIALE Oy. 376 s.

Lajitietokeskus 2021. [Piikkikotilo - Acanthinula aculeata](#) | [Yleiskuvaus](#) | [Suomen Lajitietokeskus](#)

Taggsnäcka - Artbestämning från SLU Artdatabanken (artfakta.se)

Vasen kuva: Pekka Malinen CC-BY-SA-4.0

Oikea kuva: Katriina Könönen CC-BY-SA-4.0. Nuoria piikkikotiloita. Kärkikierteen spiraaliuurteet erottuvat hyvin.